

Autorzy: D. Wyszynski, K. Furyk, M. Janusz, J. Krajewska, M. Machno, M. Grabowski

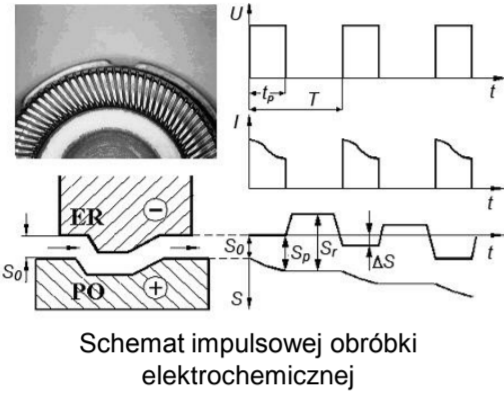
e-mail: wyszynski@mech.pk.edu.pl

Politechnika Krakowska, Instytut Technologii Maszyn i Automatykacji Produkcji
Oferta badawcza Laboratorium Mikro i Nanotechnologii

Mikroobróbka Elektrochemiczna

- W mikroobróbce elektrochemicznej materiał jest usuwany w procesie roztrawiania anodowego ultrakrótkimi impulsami prądowymi.
- Materiał usuwany jest bardzo małymi porcjami (atom po atomie), bez mechanicznego oddziaływania na obrabiany materiał, co pozwala na wykonywanie miniatury elementów z materiałów przewodzących prąd elektryczny (np. stале, stopy metali nieżelaznych).

Zwiększenie dokładności obróbki poprzez:

- zmniejszenie szczeliny międzyelektrodowej,
- odpowiedni dobór elektrolitu,
- stosowanie izolacji lub układów wieloelektrodowych,
- zastosowanie bardzo krótkich impulsów napięciowych ($t_i < 100 \text{ ns}$)

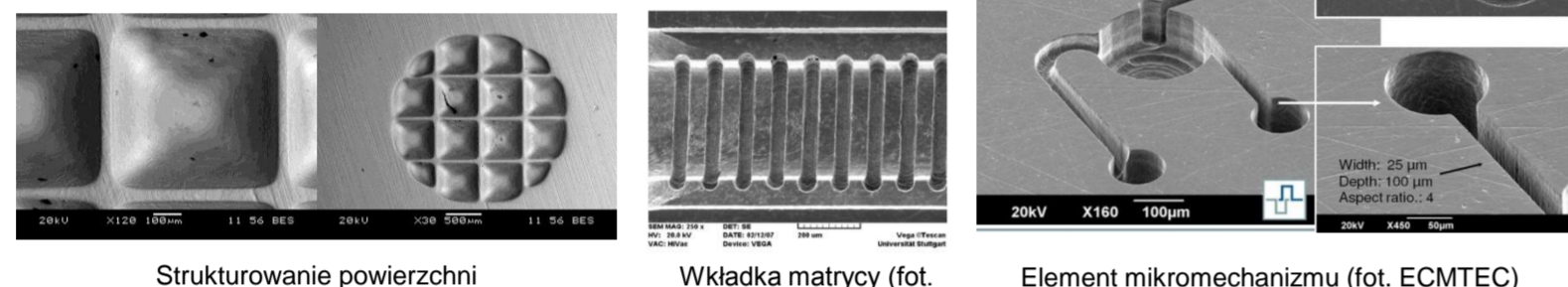
Zalety :

- brak zużycia narzędzia (elektrody roboczej),
- brak oddziaływań mechanicznych i termicznych w strefie obróbki, co nie wprowadza istotnych zmian w warstwie wierzchniej przedmiotu obrabianego,
- wysoka wydajność obróbki, która nie zależy od mechanicznych właściwości materiału obrabianego.

Wady:

- niski stopień lokalizacji procesu,
- nierównomierność roztrawiania faz strukturalnych materiału, co prowadzi do błędów kształtu.

Przykłady zastosowania mikroobróbki elektrochemicznej

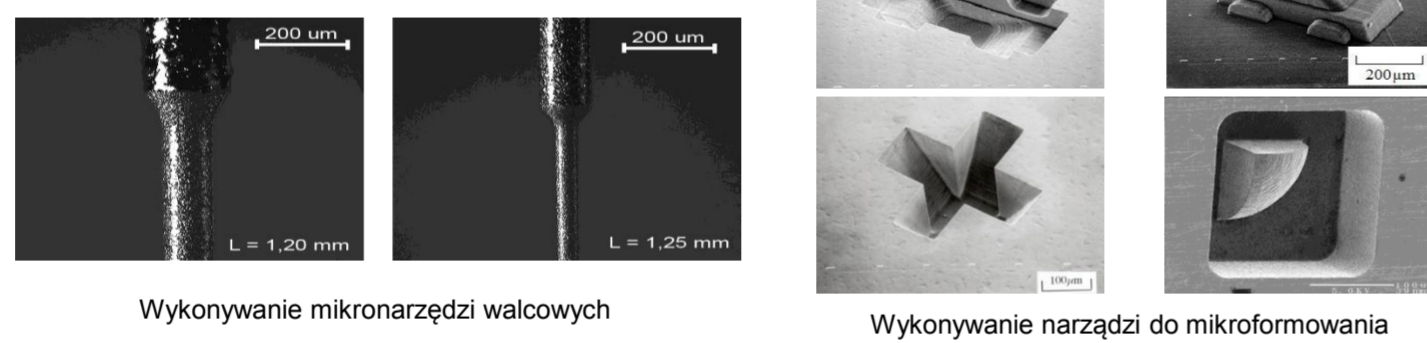
Mikroobróbka Elektroerozyjna

metoda kształtowania materiałów przewodzących prąd elektryczny przez usuwanie warstw zewnętrznych, w wyniku erozji elektrycznej, która zachodzi na skutek impulsowych wyładowań elektrycznych pomiędzy elektrodą roboczą (narzędziem) i przedmiotem obrabianym, oddzielonych warstwą dielektryka.

Zalety EDMM:

- uzyskanie dużej dokładności kształtowo wymiarowej;
  - możliwość obróbki elementów odczyszczeniowych o bardzo wąskich ścianach
  - obróbka materiałów kruchych;
  - możliwość pełnej automatyzacji;
  - duża niezawodność procesu;
  - obróbka metali i ich stopów oraz przewodzących materiałów kompozytowych niezależnie od ich struktury i właściwości mechanicznych.
- Wady:**
- mała wydajność obróbki w stosunku do np. obróbki elektrochemicznej;
  - szkodliwe oddziaływanie na środowisko naturalne dielektryków na bazie pochodnych ropy naftowej oraz łatwopalność
  - zużycie elektrody roboczej;
  - pogorszenie się właściwości warstwy wierzchniej ze względu na usuwanie nadadatków w wyniku topienia i parowania

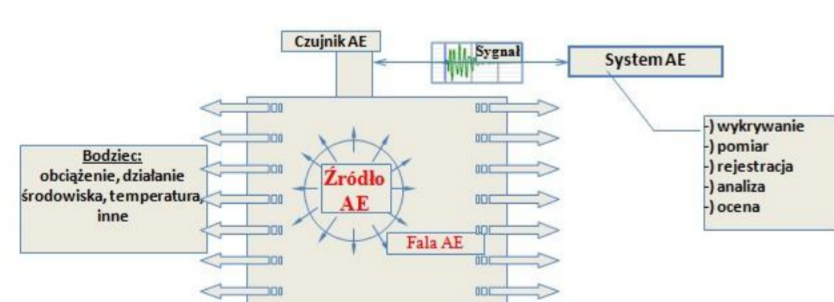
Przykłady zastosowania EDMM

Diagnostyka precyzyjnej obróbki materiałów trudnoskrawalnych przy użyciu Emisji Akustycznej

Stanowisko badawczo-dydaktyczne do precyzyjnej obróbki materiałów trudnoskrawalnych zostało wyposażone w specjalistyczne czujniki emisji akustycznej, które pozwalają na monitorowanie procesów w czasie i miejscu ich występowania. System składa się z konwertera RMS, filtra dolnoprzepustowego, wzmacniacza ładunku, siłomierza, czujnika emisji akustycznej oraz z komputera PC wraz z oprogramowaniem.

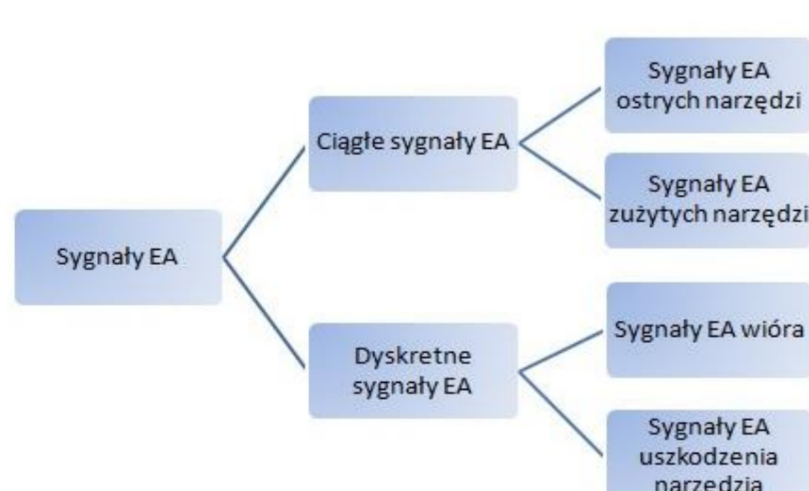
Podstawy Emisji Akustycznej

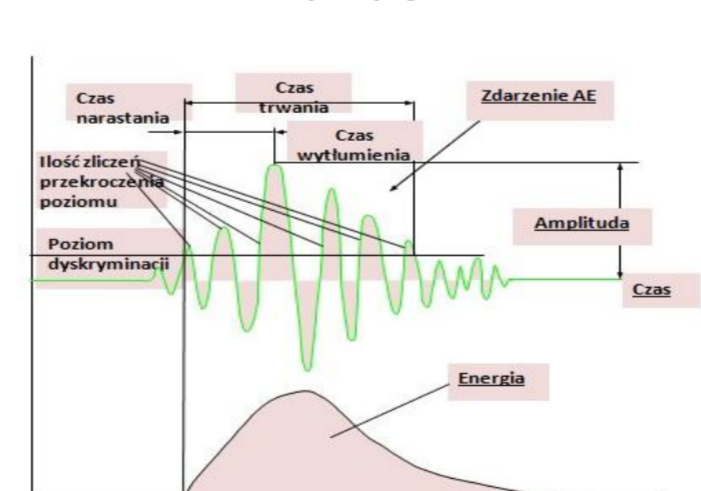
Źródła Emisji Akustycznej

Procesy korozyjne, pękanie korozyjne
Przecieki
Deformacja plastyczna, uplastycznianie
Rozwój pęknięcia, pękanie, rozwój uszkodzeń
Pękanie włókien, pękanie osnowy i delaminacja w kompozytach
Przemiany fazowe, ruch dyslokacji, bliźniakowanie
Inne procesy w tym zakłócenia

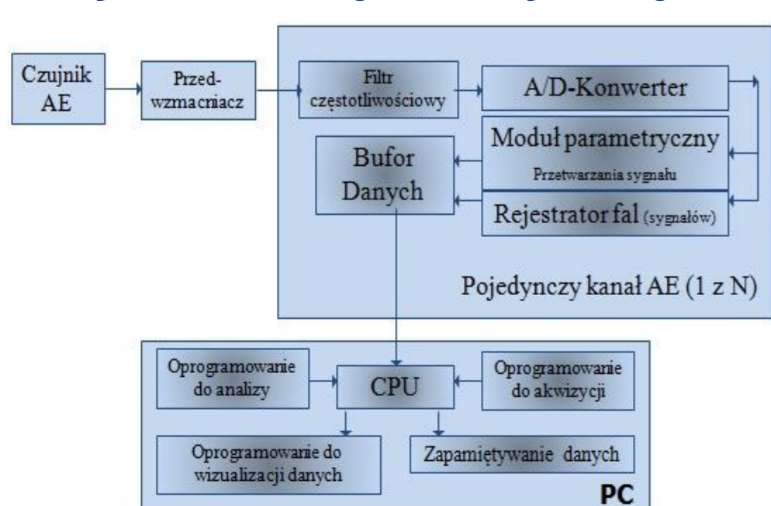
Rodzaje sygnałów EA

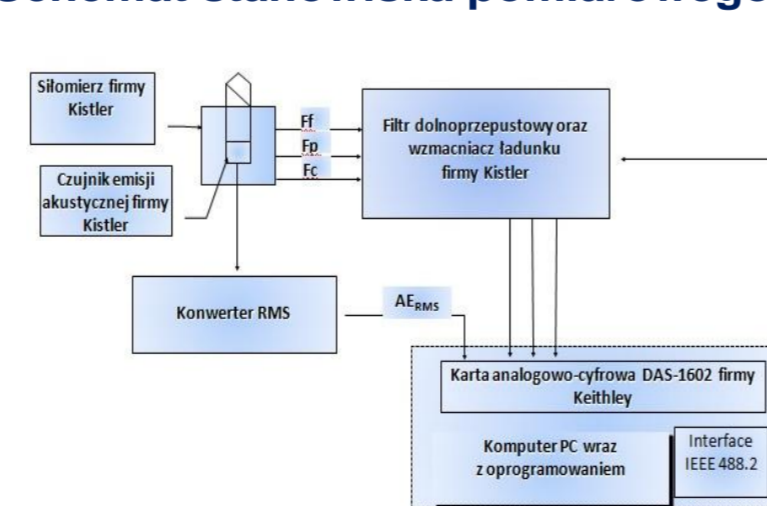
Parametry sygnału AE

System Emisji Akustycznej

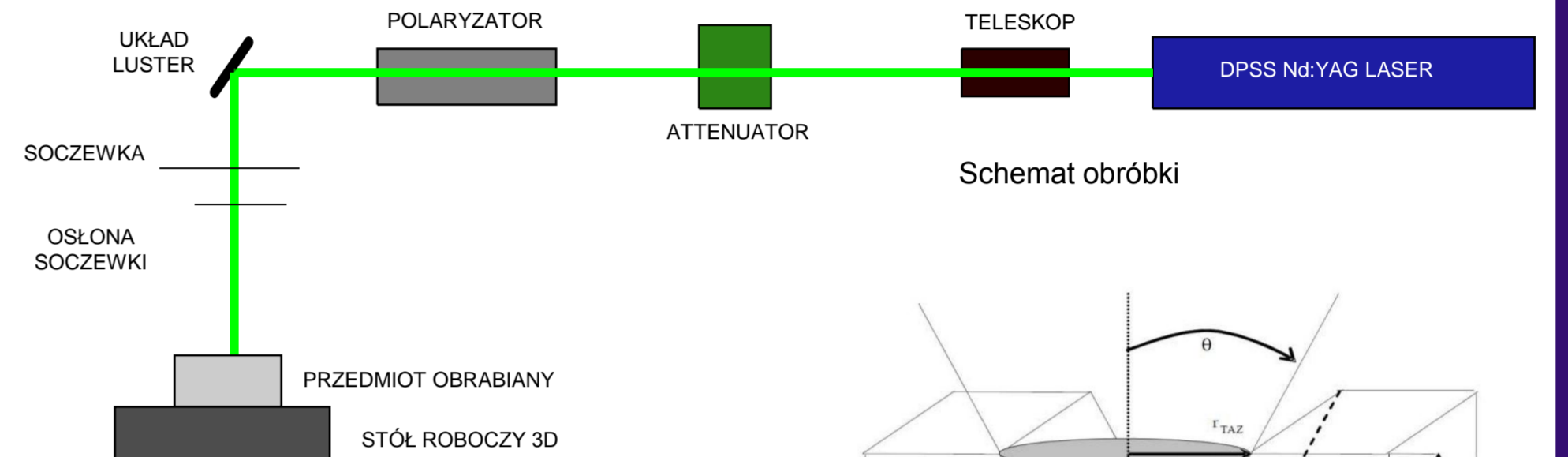

Schemat stanowiska pomiarowego

Precyzyjna Obróbka Laserowa Materiałów Trudnoskrawalnych

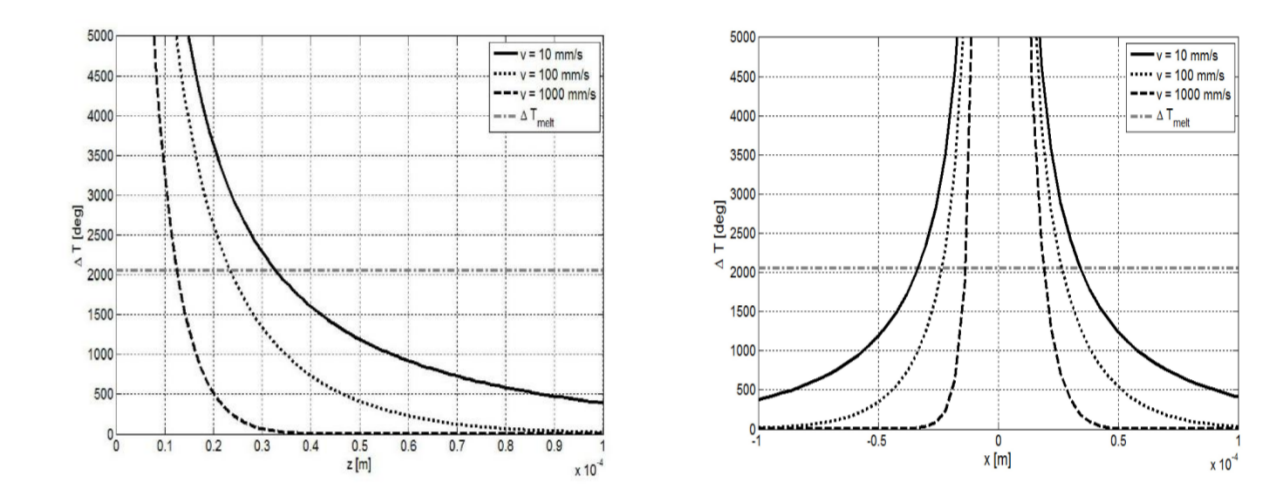
Stanowisko badawczo - dydaktyczne do precyzyjnej obróbki materiałów trudnoskrawalnych w naszym laboratorium zostało wyposażone w specjalistyczną głowicę laserową oraz układ napędów, które pozwalają na zastosowanie wiązki laserowej jako uniwersalnego i profesjonalnego narzędzia. System składa się z jednocelowego spolaryzowanego liniowo lasera impulsowego, optyki zapewniającej optymalną manipulację wiązką lasera oraz zespołu napędów liniowych i śruby toczonej.

Charakterystyka głowicy laserowej

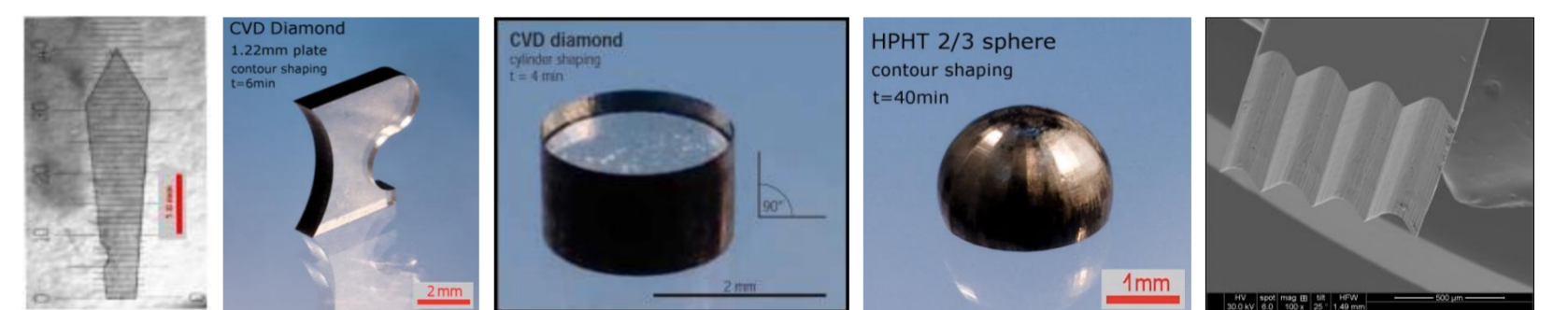
Typ lasera	DPSS Nd:YAG
Typ wiązki	TEM00
Długość fali λ	532 nm
Średnica wiązki skupionej d_s	8,7 μm
ogniskowa	77 mm
M^2 @9kHz	<1,3
Moc średnia@9kHz	20 W
Częstotliwość impulsów	9 kHz
Czas impulsu	80 ns
Energia w impulsie	2,3 mJ
Polaryzacja wiązki	liniowa

Symulacja rozkładu pola temperatury dla monokrystalicznego szafiru

Badania w projekcie finansowanym przez NCBIR pt. „Technologiczny system innowacyjnych metod obróbki materiałów o specjalnych właściwościach”.

Przykłady elementów wykonanych z diamentu

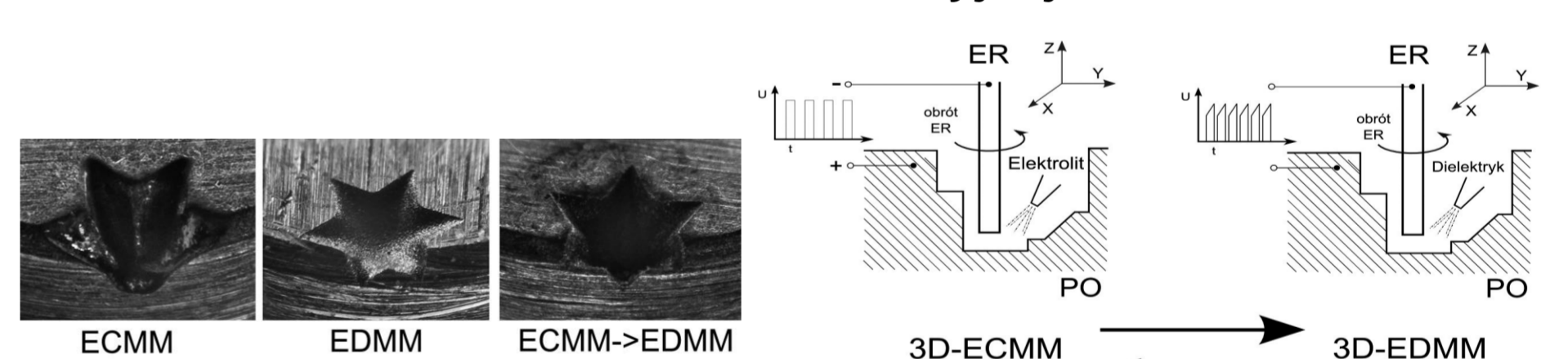

Integracja technik wytwarzania

Hybrydowe procesy wytwarzania to metody kształtowania materiałów wykorzystujące przynajmniej dwa zjawiska fizyczne, chemiczne lub termiczne do usuwania nadmiaru obróbkowego.

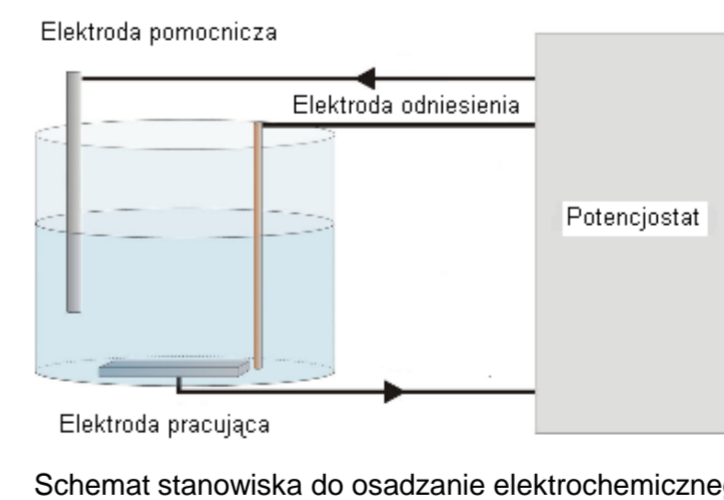
Sekwencyjne procesy wytwarzania polegają na zastosowaniu przynajmniej dwóch procesów wytwarzania występujących po sobie i pozwalających w znacznym stopniu zredukować wpływ wad obu procesów na końcowe wskaźniki technologiczne, a w szczególności wielokrotnie skrócić całkowity czas obróbki.

Proces sekwencyjnej mikroobróbki elektrochemicznej i elektroerozyjnej

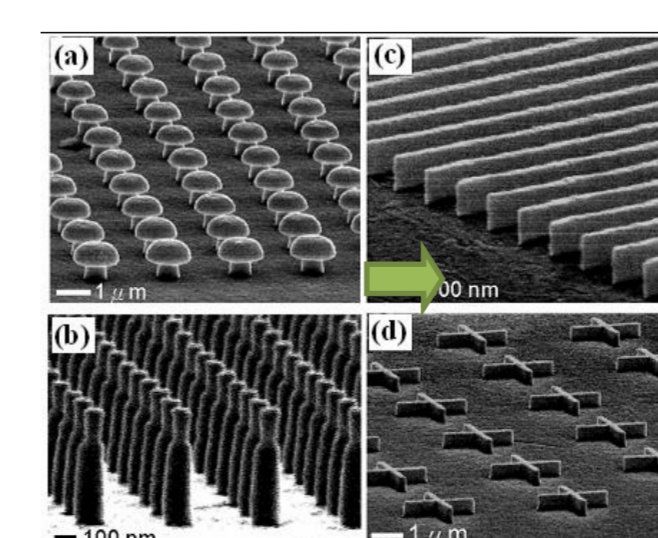
Zastosowanie obróbki elektrochemicznej i elektroerozyjnej w jednej sekwencji pozwala w znacznym stopniu zminimalizować ich wady, a jednocześnie w pełni wykorzystać ich zalety, co w efekcie prowadzi do istotnego podwyższenia wskaźników użytkowych procesu.

Osadzanie elektrochemiczne struktur

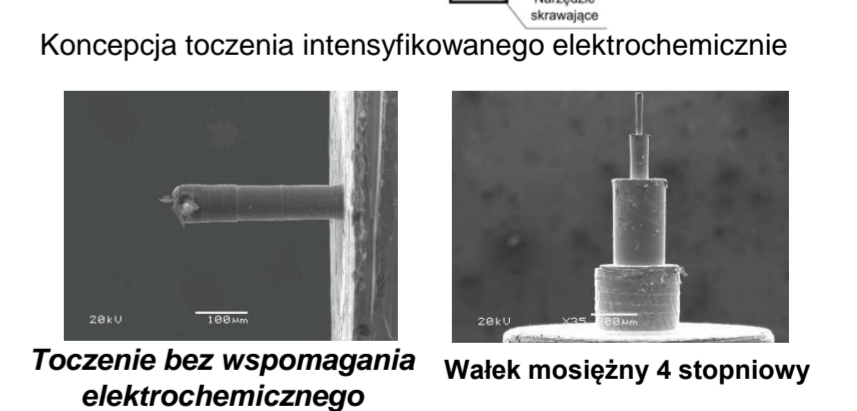
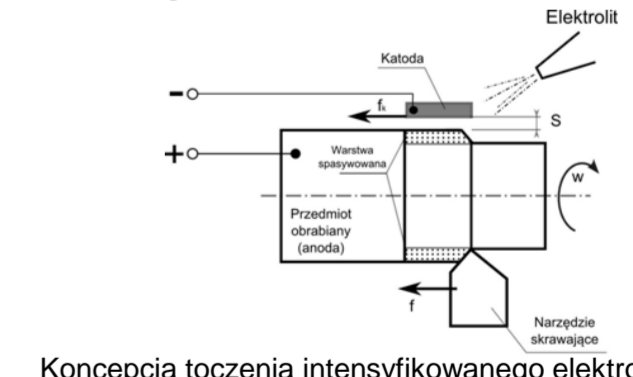

Istnieją trzy sposoby tworzenia struktur na materiale podstawowym :
* zastosowanie maski pomiędzy elektrodami,
* osadzanie na specjalnie uformowanej katodzie (materiał osadzany przyjmuje kształt elektrody),
* zlokalizowane osadzanie elektrochemiczne.

Struktury utworzone metodą osadzania elektrochemicznego.

Toczenie mikroelementów wspomagane elektrochemicznie

Toczenie ze wspomaganiem elektrochemicznym

Korzyści wynikające z wspomagania elektrochemicznego mikrotoczenia :
obniżenie właściwości mechanicznych warstwy skrawanej
zwiększenie wydajności przy równoczesnym zmniejszeniu sił skrawania, co zabezpiecza miniaturowe narzędzie oraz przedmiot obrabiany przed zniekształceniem czy uszkodzeniem.